

Dick Van der Harst / Michiel Hendryckx

barre; in *Allons les gars* brengt hij aan het einde van de muziekrepetities, naast de vormgeving van slobberende fanfarekostuums, emmers en kiezel, het skelet van een boom en zijn schaduw van zand, een rudimentair verhaal binnen. Boem pataat. "Het is de boom; hij is gevallen". Met vereende krachten zetten ze hem weer recht, deze vreemdsoortige fanfare (twee rockgitaren, drie Turkse spelers op saz en ud, een vazentrom, een blokfluit...), zoals ze zich met vereende krachten doorheen de partituur spelen die Van der Harst met opzet net boven hun petje componeerde. Die spanning en inspanning, de concentratie of het gebrek eraan; je kan er als toeschouwer weinig achter zoeken, of veel, tot en met het grote utopische verlangen naar wereldharmonie.

De Pijl, Remorqueur à vapeur gaat nog een stap verder op deze weg. Weer slaagt Van der Harst erin een contrastrijke en daardoor 'dramatische' partituur te componeren, die weliswaar rekening houdt met de beperkingen van de uitvoerders maar hen daar tegelijkertijd ver boven laat uitstijgen; complexe structuren met eenvoudig basismateriaal. "Wat ik op voorhand uitwerk, is natuurlijk bepaald

door de mensen die het moeten gaan doen. In dit geval zijn dat geen echte muzikanten... Maar de uitdaging ligt net in deze combinatie. Het opzet is dat dingen muzikaal gedaan kunnen worden. Het trommelen is een voorbeeld van iets wat technisch nog niet zuiver zit maar wel werkt. En de draaiorgels zijn machines waarmee mensen die niet technisch geschoold zijn, toch kunnen spelen. Dat is het muzikale voordeel van de voorprogrammering van de draaiboeken" (2)

Door vormgeving en minimale handeling ontwikkelt Platel een dramatische lijn. "Essentieel in de produkties die ik tot nog toe met Dick gemaakt heb, is dat zijn muziek zeer aanwezig is; het is geen achtergrondmuziek. En de instrumenten stop je al evenmin weg. Dat brengt een duidelijk beperking mee. Ik probeer mij daar tegenover te stellen door op mijn beurt hindernissen in te bouwen. Een theatrale vormgeving waar men evenmin om heen kan. In *Allons les gars* waren dat de boom en de kostuums; nu zijn dat de vensters en de vloertjes. Ik breng een obstakel binnen. Voor mij is dat de enige manier om een theatraal effect te bereiken, zonder een toneeltje te moeten

opvoeren... Met de vensters orden ik de voorstelling op een heel simpele manier. Gesloten, open en weer gesloten. Daardoor ontstaat betekenis. Heel direct. Dingen zien en horen achter gesloten ramen. De combinatie met de blinde Tcha (Limberger). Ik flirt eerder met betekenissen dan dat ik ze probeer op te dringen..." (2)

Vergelijk

In eerder genoemde produkties ligt steeds de muziek voor (in min of meerder mate af). Bovendien ontspruiten "de dingen die via de regie onstonden, bijna als vanzelf vanuit een voor mij muzikale logica..." zegt Van der Harst (3). Bij *Portretten*, een muzikale vertelling ligt dat anders; daar is het uitgangspunt een nieuwe tekst van Philip Vandenberghe, als libretto. De worsteling van Van der Harst met dit materiaal is de basis voor zijn composities. De fragmentarische tekst, herinneringen en wijsheden van een oude vrouw, krijgt een pendant in de vormgeving: op verschillende schermen (fotokaders) verschijnen flarden van portretten, teksten, landschappen, een beetje flou, vervormd. Bariton Guido Naessens manipuleert in een regie van